

GLOBAL-EESTI SÜNNIB LOKAALSELT

Mitu Eestit on Eestis? Mõni arvab, et kaks. Teine jälle, et kolm. Kolmas kõneleb, et üksainus.

Maailma kohta teame, mis on juhtumas halba. Et rahvaarv kasvab ohjeldamatult. Et iga inimese kohta elab maamunal kaheksa kodulooma, kes ka kõik ära toita tuleb. Et üha intensiivistuv põllumajandus hävitab looduslikke ökosüsteeme. Et valitseb veepuudus, mis viib rahvasterändamise ja sõdadeni.

Eestis on just vastupidi. Rahvaarv kahaneb. Koduloomade arv samuti. Põllumajanduse haare nõrgeneb. Vett on liiga palju, nii et peame kahtlema selle kvaliteedis. Ning kummalisel kombel järeltame, et Eestis on see kõik samuti halb. Mis maailmale tundub hea olema, on Eestile halb. Kuidas siis nõnda?

Eesti ei ole mitte identiteedikriis, vaid kasvamas üles millekski muuks, kui oli eile. Eesti on muutumas Globaal-Eestiks. Eestiks, mis on seotud muu maailmaga ning millega on seotud ka muu maailm.

Globaal-Eesti ehitamiseks vajame mitte ainult ehituskive ja müürseppasid. Vaid ka arusaama looduse toimimisest. Sel kevadel on Eestis toimunud õige mitmeid arvuka osavõtjaskonnaga üritusi, millele ka ajakiri Loodus jõudumööda kaasa aidanud on.

Olgu üle-eestiline Looduse Aasta Foto konkurs või siis Roheliste Rattaretk Lahemaal või siis Vereta Jaht Mahtra-mail või siis Keskkonnanifestival Rõuge Ööbikuorus – kõik need sündmused näitasid ühelt poolt erinevate loodust väärtustavate organisatsioonide koostöö võimalikkust, teiselt poolt aga Globaal-Eesti kasvamist meie looduse ja keskkonna toel.

Inimese ja looduse koostöö. Ajal, mil inimene on usinalt asunud muutma iseene geneetilist struktuuri, pole liigne veel kord pöörduda tagasi looduse poole. Üsna paljud mõtlejad, nende seas füüsik Stephen Hawking, ennustavad, et inimese areng viib välja paljunevate isendite tekkele, keda siiaani peame masinateks. Ning kes lõpuks lahkuvad Maalt, et leida endale paremad asupaigad.

Sellele ei oska takka kiita ega vastu vaielda. Kuid ometi ei saa vaadata mööda võimalusest leida jõudu loodusest ning inimese ja looduse võimalikust koostööst. Selles seisneb Globaal-Eesti mõte ja sõnum muule maailmale.

Eestis on täpselt niisama vähe või niisama palju Eestisid, kui maailmas on maailmu. Globaal-Eesti sünnib lokaalselt. Meist igaühe abil. **lo**

Laulev retk. Roheliste rattaretk pea kolm tuhat osavõtjat sai ohtralt koorilaulu kuulata ning tutvust teha alternatiivenergia võimalustega.

ROHELISTE RATTARETK SELGITAS LAHEMAAD

Tekst ja fotod: Tiit Kändler

Eesti Roheliste Liikumise ja ajakirja Loodus 10.–12. maini korraldatud reis tõi kokku peaaegu kolm tuhat ratturit. Kül mavõitu ööd vaheldusid soojade päevadega ja Lahemaa avanes paljudele hoopis uue kandi pealt.

Pidulik. Käsmu piirivalve pasunakoorel avasid väsinud rattaretkelisi.

Perenaine istub Murksi metsakülas oma värava ees ega jõua ära imestada, kui palju neid rattalisi täna metsa seest välja voo-rib. "Ega mõni ometi ei taha minuga ratast vahetada," küsib siis.

Keegi uurib pahuralt kaarti, et kuhu küll tee teda viinud on. Ülejäänud ei uuri, väntavad esimeste järel edasi. Pole ka mõtet uurida. Üks sunnik on keeranud metsa sees oleva teeviida põhja suunas, ja nõnda satub osa retkelisi Ilumäe kabelist Võsu peale keeranult hoopis kusagile Käsmu järve kanti välja. Noh, mis seal ikka, viis-kuus kilomeetrit saab sõita rohkem. Ja homme jälle samasse kanti tagasi vändata.

Siis kõlab Käsmu piirivalve pasunakoore, ja üheskoos lauldakse gospelkooriga kabeli ees Ülo Vinteri "Põhjamaad". Vahepeale on jäänud Vihula laager, kus mõõdetakse oma supiportsusid.

Vergi tee otsas pakub külavanem müüa kohaliku koha taignas, ja kes viitsib, see saab ära käia kogunisti kahes kõrtsus. Aga kes ei viitsi, see väntab edasi ja jõuab Võsul, kus suvehooaja puhuks on üles võetud kogu peatänav. Tänavaa ääres seisab pii-

maauto ja müüb oma jogurteid ning muud valgurikast dopingut. Tuleb teise firma piimaauto ja küsib, et kuidas äri läheb. Müüginaised kiidavad, et väga hästi läheb. Teise auto müügimees imestab, küsib, et mis kellast siis müüte. "Kuest," kõlab vastus. Müügimees ei usu oma kõrvu, kiidab, et tema läheb parem randa ja kihutab tee tolmates minema.

Muuksi laagris jääb vee- ja sibiauto liiva sisse kinni. Kuusalu noortekoore laulab küll Veljo Tormisega oma pulmaloitsusid, aga auto jääbki rattalistest paigale. Võib-olla seisab siiani.

Tee Kolgalt Nõmmeveskile on kui päikeselise metsa tervitus. Viru raba jääb paremat kätt rahumeeles lebama, ja Nõmmeveski mädavõitu sild ei pragune isegi saateautode rataste all. Joaveskil tehakse retkest kokkuvõte. Näidatakse vana tehast, millele uus vesiveski sisse sokutatud. Vesiveski kannab nüüd uhket nime – hidroelektrijaam. On Eestis üks võimsamaid. Energiamehed pajatavad veel kord rohelisest energiast. Nii mõnigi lööb käega, et aitab sellest, kulutame iseenda rohelisest energiast. Ja istub sadulasse ning väntab kas Tapa, Kadrina või hoopis Tallinna poole. **lo**

Loodus
LOODUS

Toimetuse Helen Arusoo, tel 6 115 322, e-post: helen@loodusajakiri.ee, Rainer Kerge, Tiit Kukk
Reklaam Elo Algma, tel 6 115 321, e-post: reklaam@loodusajakiri.ee
Tellimine tel 6 115 320, e-post: loodusajakiri@loodusajakiri.ee
Väljaandja MTÜ Loodusajakiri peatoimetaja Tiit Kändler, tel 6 115 323, e-post: tiitk@loodusajakiri.ee
graafika Kaarel Tamre, uudistetoimetaja Toomas Juriado, tel (07) 421 186, e-post: toomas.juriado@el.loodus.ee
Tartu mnt 63, 10115 Tallinn, http://www.online.ee/~loodus
Kaanefoto Urmas Tartes, Looduse Aasta Foto loomapiltide täiskasvanute arvestuse I koht. Makett vägev vähk
Ajakiri ilmub Keskkonnanvesteeringute Keskuse toetusel. 6 numbrit aastas. © MTÜ Loodusajakiri, Loodus ©, 2002

Trükk Prisma Print
Tartu mnt 63, Tallinn

